

Handleiding Monitor SchoolAanwezigheid (MSA) voor het samenwerkingsverband vo Noord-Kennemerland

Vanuit OCW wordt gevraagd om 4 keer per jaar als samenwerkingsverband de cijfers omtrent langdurig afwezige leerlingen aan te leveren. Hiervoor hebben we binnen ons samenwerkingsverband de Monitor SchoolAanwezigheid (MSA) ingericht waarin iedere schoollocatie haar (langdurig) afwezige leerlingen noteert. Bewaar de toegangslink die je hebt ontvangen. Toegang tot Sharepoint gaat via [deze](#) link.

A. MSA-overleg

De MSA wordt conform werkwijze van onze [kwaliteitscyclus](#) 4 keer met de bij de school betrokken consulent passend onderwijs besproken:

Hierbij nodigt de (oco van de) school J&S coach, leerplichtambtenaar, jeugdarts en/of -verpleegkundige uit. Het doel van de MSA en het MSA-overleg is signaleren, structureren en monitoren van (langdurig) afwezige jongeren¹; regie laten houden op onderwijsperspectief, maatwerk en overdracht. Ieder draagt vanuit de eigen rol en expertise bij aan de aanpak schoolaanwezigheid. De jongeren zelf zijn anoniem opgenomen in de MSA. De duur van het MSA-overleg is ongeveer een klokuur. Het vindt meestal online (Teams) plaats.

¹ Vanaf 95% en minder schoolaanwezig

De agenda van het overleg ziet er in grote lijnen als volgt uit, waarbij consultant passend onderwijs en andere netwerkpartners verdiepvragen kunnen stellen:

30 minuten - MSA-vragen

A. Over de jongerencontext

1. Wat valt op in de **profielen** van jongeren met afwezigheid?
2. Hoe ervaren jongeren zelf hun verzuim of verminderd naar school gaan?
3. In hoeverre wordt **onderwijs op maat** als haalbaar en helpend ervaren - of juist als overvragend of onvoldoende afgestemd?
4. Wat zeggen ouder/verzorger over de afwezigheid en de weg naar terugkeer?

B. Over schoolstructuur en cultuur

5. Hoe worden **grenzen en kaders** gesteld bij afwezigheid?
6. Hoe wordt met **flexibiliteit omgegaan** (bijv. bij maatwerk, alternatieve dagstructuren)?
7. Hoe tijdig is de school in het signaleren van problemen?
8. Is er sprake van een drempel bij jongeren of ouders om hulp te vragen?

30 minuten - Trendvragen - zicht op ontwikkeling en patronen

A. Op schoolniveau

1. Hoe heeft het **aantal jongeren met zorgwekkende afwezigheid** zich de afgelopen 3-6-12 maanden ontwikkeld?
2. Zijn er **piekmomenten** in het jaar met meer afwezige jongeren (bv. na vakantie, toets-, rapportmomenten)?
3. Zijn er leerjaren, afdelingen, klassen of vakken waar verzuim structureel hoger is?
4. Valt op dat verzuim **samenhangt met bepaalde onderwijsroutes** (zoals PrO, havo, vwo)?
5. Welke **ondersteuningsvormen** blijken effectief in het verhogen van aanwezigheid?

B. Op ketenniveau / netwerk

6. Welke casustypen keren **vaak terug**?
7. In welke mate lukt het om tijdig hulp in te zetten? Waar stopt het?
8. Welke afspraken uit vorige MSA-overleggen zijn (niet) nagekomen?
9. Is er een toename van jongeren met **structurele twijfel over onderwijsdeelname** (bv. 'onderwijsmoeheid', motivatieverlies, psychische belasting)?
10. In hoeverre lukt het om afwezigheid ook echt te **voorkómen** i.p.v. reageren bij afwezigheid/uitval?

B. Het invullen van de MSA

De MSA is uiterlijk 1 september, 1 december, 1 maart en 1 juni geactualiseerd en up-to-date.

Je neemt contact op met de betrokken consulent passend onderwijs van jouw school en met de J&S coach, de leerplichtambtenaar en de jeugdarts of -verpleegkundige om in de week voor de deadline het MSA-overleg te plannen.

De aan jouw school verbonden leerplichtambtenaar vult naast de MSA voor (langdurig) afwezige jongeren een MSA in voor jongeren met een vrijstelling artikel 5 onder A van de Leerplichtwet en absoluut verzuimende jongeren (zonder schoolinschrijving). Dat deel bespreekt de leerplichtambtenaar met de projectleider schoolaanwezigheid van het samenwerkingsverband.

De leerplichtambtenaar vergelijkt de MSA met zijn/haar lijst op ongeoorloofde afwezigheid. Op die manier zorgen we ervoor dat leerplicht en samenwerkingsverband dezelfde aantallen aanleveren bij gemeente en inspectie.

Let bij het invullen op de volgende zaken:

1. kijk goed naar de definities² afwezigheid: is voor iedere leerling de juiste definitie ingevuld?
 - dreigende thuiszitters: minder dan 4 weken (on) geoorloofd afwezig;
 - geoorloofd afwezig: langer dan 4 weken aaneengesloten;
 - thuiszitter: 4 weken aaneengesloten of langer ongeoorloofd afwezig.
2. Geef voor elke leerling aan of er sprake is van een **plan van aanpak**. Dat betekent dat er een OPP is met een handelingsdeel met daarin afspraken (SMART) over doelen, tijdpad (evaluatiemomenten), regie, activiteiten en communicatie.
3. Een dossier is afgehandeld wanneer er sprake is van een passend aanbod. Je kunt spreken van een passend aanbod wanneer:
 - er een geaccordeerd OPP is met handelingsplan waarin jongere en ouder is gehoord;
 - er overeenstemming op het plan is door alle betrokkenen (naast jongere en ouders, hulpverlening, school, samenwerkingsverband en eventuele andere betrokken partners);
 - het aanbod duurzaam is en tot schoolaanwezigheid leidt van 95% of meer.

² Tot de implicaties van de nieuwe wet binnen de MSA zijn doorgevoerd

4. Vul de volgende zaken altijd in. Ze zijn belangrijk voor analyse en communicatie met gemeenten:
 - categorie afwezigheid;
 - datum vallend onder categorie;
 - vermoedelijke hoofdoorzaak;
 - wachtlijst/bureaucratie;
 - passend aanbod;
 - actuele situatie - wat is het plan - wat is het effect van het plan - bijstelling plan (na circa 6 weken.)
5. Tot slot: dankzij de MSA zijn we samen in staat om trends te signaleren en actie en beleid hierop uit te zetten. Voor vragen kun je terecht bij de consulent van jouw school.
6. Wanneer het niet lukt om in te loggen op de MSA, stuur dan een mail naar ewellink@swvnk.nl.
7. Wanneer iemand jouw taak van het invullen van de lijst thuiszittende leerlingen gaat overnemen, laat dit dan ook zo snel mogelijk weten via ewellink@swvnk.nl. Vermeld daarbij naam en e-mailadres van je opvolger.